Prawf Darllen Cymraeg Safonedig
Consortiwm Canolbarth y De

Prifysgol Caerdydd
Cardiff University

Ysgol y Gymraeg
School of Welsh

Consortiwm Canolbarth y De
Central South Consortium

Gwasanaeth Addysg ar y Cyd
Joint Education Service

Grymuso ysgolion i wella deilliannau i bob dysgwr

Empowering schools to improve outcomes for all learners

Prawf Darllen Consortiwm Canolbarth y De

Fersiwn 1.0

Dr Jonathan Morris (Ysgol y Gymraeg, Prifysgol Caerdydd)

Dr Rosanna Stenner (Ysgol Seicoleg, Prifysgol Caerdydd)

Dr Geraint Palmer (Ysgol Mathemateg, Prifysgol Caerdydd)

Dr Dylan Foster Evans (Ysgol y Gymraeg, Prifysgol Caerdydd)

Hoffem ddiolch yn fawr i'r ysgolion canlynol am beilota'r prawf:

Ysgol Bro Morgannwg 3-19, Bro Morgannwg
Ysgol Cynwyd Sant, Pen-y-bont ar Ogwr
Ysgol Garth Olwg 3-19, Rhondda Cynon Taf
Ysgol Llanhari 3-19, Rhondda Cynon Taf
Ysgol Pencae, Caerdydd
Ysgol Santes Tudful, Merthyr Tudful
Ysgol Treganna, Caerdydd

Consortiwm Canolbarth y De: Chris Newcombe, Prif Bartner Gwella.

Christopher.Newcombe@cscjes.org.uk

Os hoffech gymryd rhan mewn unrhyw brosesau safoni'r prawf yn y dyfodol, cysylltwch â Dr Jonathan Morris – MorrisJ17@caerdydd.ac.uk

Cynnwys

Cyflwyniad *4*

Methodoleg *4*

1.1 Llunio'r brawddegau **4**

1.1.1 Cymhlethdod brawddegau 5

1.1.2 Cymhlethdod gramadegol 5

1.1.3 Ffonoleg y Gymraeg (seiniau a sillafau) 5

1.1.4 Geirfa 6

1.1.5 Amrywio gramadegol a geirfaol 6

1.2 Peilota'r prawf **6**

1.3 Safoni'r prawf **6**

1.3.1 Gwahaniaethau rhwng y ddwy ffurflen 8

1.3.2 Defnyddio sgorau safonedig 8

1.4 Cyfarwyddiadau **9**

1.4.1 Gosod y prawf 9

1.4.2 Anawsterau 9

1.4.3 Sgorio 9

1.4.4 Cymharu â sgorau safonedig 9

1.4.5 Monitro cynnydd 10

Atodiad 1: Enghreifftiau o nodweddion ieithyddol ffynonellau darllen ***11***

Atodiad 2: Sgorau safonedig fesul blwyddyn ysgol. ***14***

Atodiad 3: Sgorau Safonol fesul oedran a blwyddyn ysgol. ***19***

Atodiad 4: Sgorau safonedig fesul blwyddyn ysgol ac iaith yr aelwyd. ***24***

Cyflwyniad

Nod y prosiect hwn oedd creu prawf darllen hwylus ar gyfer monitro **cywirdeb darllen** plant mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg. Comisiynwyd y prawf gan Gonsortiwm Canolbarth y De ac fe'i lluniwyd gan dîm o ymchwilwyr o Brifysgol Caerdydd.

Mae Prawf Darllen Consortiwm Canolbarth y De yn cynnwys dwy ffurflen. Mae pob ffurflen yn cynnwys 17 brawddeg. Mae modd i ymarferwr ddefnyddio'r ddwy ffurflen ar adegau gwahanol er mwyn asesu cynnydd unigolion a'u cymharu â sgorau safonedig. Mae'r sgorau safonedig yn seiliedig ar sgorau 760 o blant mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg yn Ne Ddwyrain Cymru.

Mae'r prawf yn addas i blant o flynyddoedd 1 i 11 mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg. Mae modd cymharu canlyniadau sgorau disgyblion â sgorau safonedig.

Mae'r ddogfen hon yn cynnwys gwybodaeth ynghylch methodoleg llunio'r prawf ynghyd â chyfarwyddiadau ar ei ddefnyddio.

Methodoleg

1.1 Llunio'r brawddegau

Dadansoddwyd 30 o lyfrau a deunyddiau darllen (e.e. profion darllen) i blant rhwng 3 a 16 mlwydd oed. Roedd y sampl yn cynnwys y ffynonellau canlynol:

- Llyfrau poblogaidd (e.e. Sali Mali, Cyfres Rapsgaliwn, Cyfres Copa)
- Llyfrau sy'n rhan o gynlluniau darllen (Coeden Ddarllen Rhydychen; Dewch i Ddarllen)
- Profion Darllen Cenedlaethol
- Deunyddiau asesu enghreifftiol TGAU Cymraeg Iaith
- Cerddi ar fanyleb TGAU Llenyddiaeth (e.e. 'Etifeddiaeth', Gerallt Lloyd Owen).

Yn y dadansoddiad, cymharwyd cymhlethdod brawddegau, cymhlethdod gramadegol, seiniau a nodweddion ffonolegol, geirfa, ac amrywio tafodieithol. Gan ystyried y gwahaniaethau rhwng ffynonellau, penderfynwyd cynnwys chwe darn yn y dadansoddiad terfynol (gweler Atodiad 1).

1.1.1 Cymhlethdod brawddegau

Cyflwynwyd brawddegau syml neu ddibeniadol (e.e. ‘Mae’r llyfr yn dda’) ym mhob ffynhonnell. Cafwyd ambell is-gymal syml o flwyddyn dau ymlaen ynghyd â’r patrwm ‘sydd’.

Roedd brawddegau hirach yn nodweddiadol o flwyddyn pedwar ymlaen. Roedd tuedd i ddefnyddio brawddegau cyfansawdd ynghyd ag is-gymalau a’r ffurf gypladol ‘ydy’.

Defnyddiwyd nifer o frawddegau cymhleth o flwyddyn saith ymlaen gan gynnwys brawddegau cyfansawdd, is-gymalau adferfol, a chymalau perthynol.

1.1.2 Cymhlethdod gramadegol

Cyflwynwyd berfau cwmpasog yn y deunyddiau i blant iau (er ambell eithriad) yn y presennol a’r amherffaith. Cafwyd nifer o enghreifftiau o orchmynion yn ogystal â phatrymau penodol megis ‘(mae’n) rhaid’ a ‘pan fydd’.

Roedd y goddefol ‘cael’, yr amherffaith, y gorberffaith ac enghreifftiau o bob treiglad yn bresennol o flwyddyn pedwar ymlaen.

Gwelwyd o flwyddyn saith fwy o amrywio gan y cyflwynwyd ffurfiau cryno ar ferfau (gan gynnwys yr amherffaith) a chyweiriau. Roedd dyfyniadau yn cynnwys geiriau tafodieithol yn ogystal â nodweddion llai ffurfiol megis ‘Dwi’n’.

1.1.3 Ffonoleg y Gymraeg (seiniau a sillafau)

Nid oes llawer o dystiolaeth bod ffonoleg yn ystyriaeth gan y defnyddir seiniau anos a sillafau cymhleth ym mhob darn. Gwelwyd rhagor o glystyrau ar lefelau uwch.

1.1.4 Geirfa

O flwyddyn dau, defnyddiwyd enwau cyffredin, berfenwau a gorchmynion cyffredin. Cyflwynwyd ansoddeiriau ar ôl enwau a chlystyrau anos (e.e. 'perchennog' o flwyddyn pedwar ymlaen.

Roedd defnydd eang o ansoddeiriau, adferfau a chlystyrau cymhleth yn nodweddiadol o ddeunyddiau o flwyddyn saith ymlaen. Defnyddiwyd cysyniadau haniaethol yn gyson.

1.1.5 Amrywio gramadegol a geirfaol

Gwelwyd cywair lled ffurfiol mewn profion darllen:

- Defnyddiwyd rhagenwau blaen yn unig (e.e. 'ei chi' yn hytrach nag 'ei chi hi').
- Osgowyd rhagenwau ar ôl berfau (e.e. 'Gwelodd gar').

Roedd y rhagenw perthynol, geirynnau rhagferfol ('fe') a'r amhersonol yn nodweddiadol o gyweiriau lled ffurfiol ar lefelau uwch. O flwyddyn 10 ymlaen, defnyddiwyd y ffurfiau hyn yn gyson.

Ar y cyfan, fe osgowyd ffurfiau amlwg sy'n amrywio rhwng tafodieithoedd megis 'ef/fo' ac 'Mae gen i/Mae gyda fi'. Er hyn, roedd deunyddiau lefelau uwch yn cynnwys ffurfiau tafodieithol.

Fe ddefnyddiwyd y ffurf 'ydy' yn hytrach nag 'yw'.

1.2 Peilota'r prawf

Casglwyd y data peilot yn ystod 2020–2021. Cymerodd cyfanswm o 137 o blant 4–17 mlwydd oed ran yn yr astudiaeth beilot. Gwahoddwyd athrawon i nodi unrhyw anawsterau a gododd yn ystod y prawf. Newidiwyd geiriau a achosodd broblemau cyson.

1.3 Safoni'r prawf

Cymerodd pum ysgol cyfrwng Cymraeg ran yn y broses o safoni'r prawf. Fel rhan o'r broses hon, cwblhaodd 760 o ddisgyblion y ddwy ffurflen mewn cyfnod o bythefnos.

Dengys Tabl 1 nifer y disgyblion yn y sampl fesul rhywedd fel y'i hadroddwyd gan athrawon.

	Blwyddyn Ysgol											*Cyfanswm*
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	
Bechgyn	30	36	36	46	15	27	38	41	33	24	28	*354*
Merched	33	42	38	55	33	37	41	53	32	21	21	*406*
Cyfanswm	*63*	*78*	*74*	*101*	*48*	*64*	*79*	*94*	*65*	*45*	*49*	*760*

Tabl 1: Nifer y disgyblion ym mhob blwyddyn ysgol fesul rhywedd.

Nid oedd gwahaniaeth arwyddocaol rhwng sgorau bechgyn a merched (p = 0.947).

Gan ystyried y boblogaeth dan sylw yn y sampl (hynny yw, disgyblion mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg yn Ne Ddwyrain Cymru), roedd lleiafrif o ddisgyblion yn dod o deuluoedd lle'r oedd pob rhiant yn siarad Cymraeg. Dengys Tabl 2 nifer y disgyblion fesul iaith yr aelwyd (Cymraeg/Arall).

	Blwyddyn Ysgol											*Cyfanswm*
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	
Cymraeg	6	8	12	35	4	6	2	10	8	2	3	96
Arall	57	70	62	66	44	58	77	84	57	43	46	664
Cyfanswm	63	78	74	101	48	64	79	94	65	45	49	760

Tabl 2: Nifer y disgyblion ym mhob blwyddyn fesul iaith yr aelwyd.

Nid oedd gwahaniaeth rhwng sgorau'r disgyblion a oedd yn siarad Saesneg yn unig a'r disgyblion a oedd yn siarad Cymraeg a Saesneg ar yr aelwyd. Dyma'r grŵp 'Arall' uchod.

Roedd gwahaniaeth arwyddocaol rhwng disgyblion o gartrefi Cymraeg a'r disgyblion o gefndiroedd ieithyddol eraill o flwyddyn 1 i 4. Diflannodd unrhyw wahaniaethau arwyddocaol o flwyddyn 5 ymlaen.

1.3.1 Gwahaniaethau rhwng y ddwy ffurflen

Dengys Ffigur 1 blot gwasgariad sy'n awgrymu bod disgyblion yn debygol o sgorio'n debyg ar Set A a Set B. Cefnoga'r histogram y canlyniad hwn. Dangosodd canlyniadau profion ystadegol nad oedd effaith unrhyw wahaniaethau rhwng Ffurflen A a Ffurflen B yn bwysig (d = 0.04) ac felly mae modd cymharu canlyniadau'r ddwy set.

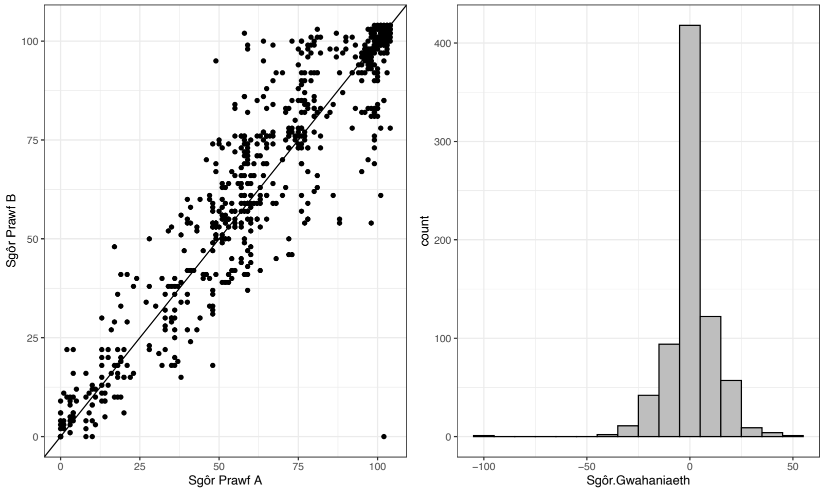

Ffigur 1: Dosraniad y gwahaniaethau rhwng sgorau ffurflenni A a B.

1.3.2 Defnyddio sgorau safonedig

Mae'r sgorau safonedig ar gael yn Atodiadau 2 i 4. Dengys Tabl 3 ddehongliad ansoddol y sgorau safonol:

Tabl 3: Dehongliad ansoddol sgorau safonedig.

Sgôr safonedig	Dehongliad ansoddol
130 neu drosodd	Ardderchog
116–130	Da iawn
85–115	Yn debyg i'r sgôr ganolig
70–84	Llai na'r sgôr ganolig
Llai na 69	Gwan

1.4 Cyfarwyddiadau

1.4.1 Gosod y prawf

- Dewiswch naill ai Ffurflen A neu Ffurflen B.
- Gofynnir i'r disgyblion ddarllen y brawddegau ar goedd. Dylai pob disgybl ddechrau ar y frawddeg gyntaf.
- Wrth i'r disgybl ddarllen y brawddegau, dylech gylchu'r geiriau y gwneir camgymeriad arnynt. **Asesir geiriau mewn print trwm yn unig.**
- Stopiwch y prawf ar ôl y chweched anhawster (neu ynghynt os nad oes modd i'r disgybl barhau). Nodwch rif y gair asesedig diwethaf a gafodd y disgybl yn gywir fel sgôr.

1.4.2 Anawsterau

- Peidiwch â nodi anhawster os yw'r disgybl wedi ei gywiro ei hun wrth ddarllen.
- Gwylier rhag cynnwys ffurfiau tafodieithol fel anawsterau (e.e. drwy'r dydd > drw'r dydd; chwarae > chware).
- Mae camdreiglo'n cyfrif fel anhawster gan fod y prawf yn asesu cywirdeb darllen.

1.4.3 Sgorio

- Asesir geiriau mewn print trwm yn unig. Peidiwch ag ystyried geiriau nad ydynt mewn print trwm.
- Rhowch 0 (Sero) fel sgôr os na fydd y disgybl yn llwyddo i ddarllen o gwbl.
- Stopiwch y prawf os na fydd y disgybl yn gallu darllen ymhellach. Nodwch rif y gair asesedig diwethaf a gafodd y disgybl yn gywir fel sgôr.
- Fel arall, stopiwch y prawf ar ôl y chweched anhawster gan nodi rhif y gair fel sgôr.
- Os bydd y disgybl yn llwyddo i gwblhau'r prawf heb chwe anhawster, rhowch sgôr o 104.

1.4.4 Cymharu â sgorau safonedig

Mae modd i ymarferwyr gymharu sgôr y disgybl â'r sgorau safonedig canlynol:

- Blwyddyn ysgol (Blynyddoedd 1 i 11, gweler Atodiad 2)
- Blwyddyn ysgol ac oedran (Blynyddoedd 1 i 9, gweler Atodiad 3)
- Blwyddyn ysgol ac iaith ar yr aelwyd (Blynyddoedd 1 i 4, gweler Atodiad 4)

1.4.5 Monitro cynnydd

Awgrymir bod ymarferwyr yn defnyddio’r ffurflen na ddefnyddiwyd yn y prawf cyntaf wrth osod prawf arall mewn cyfnod o chwe mis.

Atodiad 1: Enghreifftiau o nodweddion ieithyddol ffynonellau darllen

Ffynhonnell	Oedran	Strwythur brawddegau	Patrymau gramadegol / Cywair	Ffonoleg	Geirfa
Savill, Ifa ac Evans, Gary. 2013. *Sbio*. Llandysul: Gomer	Blynyddoedd 0–1	• Syml	• Ble mae? • Dy • Rhagenwau: nhw/fe	• Nid oes seiniau sy'n anos eu caffael.	• Caffi
Hunt, Roderick a Wright, Joe. 1998. *Anorac Jac* (Coeden Ddarllen Rhydychen). Oxford University Press	Blynyddoedd 1–2	• Syml	• Berfau cwmpasog • Amherffaith 'roedd' • Rhagenwau blaen ('ei mam') • Anadliad caled 'h' (ei hanorac) • Berfau cryno ('Rhoddodd') • Tynnu oddi ar • Mae'n ddrwg gen i	• <ch> • Sillafau syml gan amlaf. • Peth defnydd o sillafau cymhleth ('gwisgodd')	• Anorac • Geneth
Profion Darllen Cenedlaethol	Blynyddoedd 2–3	• Syml/Dibeniadol • Ambell frawddeg gymhleth (is-gymalau) • Is-gymal ansoddeiriol 'sydd'.	• Berfau cwmpasog ar y cyfan (e.e. 'Rydyn ni'), • Un ferf gryno ('Gallwch chi'). • Gorchmynion • Dyma • Ôl-gyfeirio ('Dyma beth sydd ei angen i wneud tŵr bwydo adar') • Does dim • Dydy'r...ddim • Pan fydd • Gan ('gan ddefnyddio...') • Drwy ('drwy roi bwyd allan') • Mae'n rhaid • Gyda / â • Treigladau meddal • Dim rhediad arddodiaid	• Defnydd llawn o seiniau anos (e.e. <ll>, <ch> a deuseiniaid). • Sillafau syml gan amlaf. • Peth defnydd o sillafau cymhleth (e.e. gwyllt, plastig, cortyn, siswrn)	• Adar • Tŵr bwydo • Cortyn • Hadau • Pren • Defnyddio • Helpu • Torri • Llenwi

Profion Darllen Cenedlaethol	Blynyddoedd 4–6	• Syml/Diebeniadol • Cyfansawdd ('ac felly') • Ambell frawddeg gymhleth (is-gymalau) • Is-gymal ansoddeiriol 'sydd'. • Cypladol ('Ci John Fletcher…ydy Tammy')	• Berfau cwmpasog ar y cyfan • Goddefol ('mae rhai cŵn yn cael eu hyfforddi') • Os bydd • Amherffaith (roedd…) • Gorberffaith (roedd….wedi) • Gorchmynion • Ôl-gyfeirio ('Dy'r rhif mae'n rhaid ei ffonio') • Treigladau meddal • Un enghraifft o'r treiglad trwynol ('ei thrwyn'). • Un enghraifft o'r treiglad llaes ('A pherchennog balch iawn ydy John') • Ymadroddion 'ar' ('Mae clefyd siwgr ar John'). • Rhaid • Dim rhediad arddodiaid • Ambell ragenw blaen heb y rhagenw ategol (ffurfiol: 'ei thrwyn').	• Defnydd llawn o seiniau anos (e.e. <ll>, <ch> a deuseiniaid). • Sillafau syml gan amlaf. • Peth defnydd o sillafau cymhleth.	• Rhai • Niferoedd ('£50,000') • Ansoddeiriau ar ôl enwau (gwobr arbennig) • Ymadroddion arddodiadol ('deffro yn y bore, wrth ochr') • Cyffwrdd • Perchennog • Siwgr • Arbennig • Ymwelydd • Cysyniadau haniaethol ('Synnwyr Cyfeiriad')
Profion Darllen Cenedlaethol	Blynyddoedd 7–9	• Syml/Dibeniadol • Cyfansawdd ('ac felly') • Ambell frawddeg gymhleth (is-gymalau) • Is-gymal ansoddeiriol 'sydd'. • Rhagenwau perthynol ('a glywai') • Is-gymalau adferfol ('oherwydd bod') • Syml	• Berfau cwmpasog a chryno • Cymysgu rhwng cyweiriau (dyfyniadau) • Ffurfiau ansafonol/tafodieithol ('genethod') • Amherffaith ('Eisteddai') • Anadliad caled 'h' (ei hatgoffa) • Rhagenw cysylltiol 'hithau'	• Defnydd llawn o seiniau anos (e.e. <ll>, <ch> a deuseiniaid). • Sillafau syml gan amlaf. • Peth defnydd o sillafau cymhleth.	• Defnydd eang o ansoddeiriau ac adferfau. • Cris-croes • Derw • Brethyn • Deheuig

		• Cymalau enwol (‘Sylwodd fod’)	• Meddiant ‘dyru pres y drysau’ • Yn dal i • Defnydd ‘gan’ (Prysurodd Miss Humphreys heibio a llond braich o lyfrau ganddi) • Cymalau adferfol ‘i’ (wrth iddi gerdded) • Arddodiaid (‘gerllaw’) • Ansoddeiriau benywaidd ‘cot wen’ • Nid oedd… • Defnydd ‘dan’ (‘dan wenu’ • Rhediad arddodiaid (‘ohonynyt’) • Union (‘yn yr union adeilad hwn’) • Treigladau meddal, llaes, trwynol		
TGAU CBAC Cymraeg Iaith (Deunyddiau Asesu Enghreifftiol)	Blynyddoedd 10–11	• Nodweddion a nodir uchod	• Nodweddion a nodir uchod. • Defnydd o’r amhersonol gorffennol. • Negyddol ‘ni’ • Geirynnau rhagferfol ‘Fi/Mi’ • Cystrawen hyblyg (‘Ddwy awr yn ddiweddarach cafodd’) • Amrywio cywair	• Defnydd llawn o seiniau anos (e.e. <ll>, <ch> a deuseiniaid). • Sillafau syml gan amlaf. • Peth defnydd o sillafau cymhleth.	• Anesmwytho • Yng ngolau matsien • Anerol • Mo • Anwylaf

Atodiad 2: Sgorau safonedig fesul blwyddyn ysgol.

Sgôr	Bl. 1	Bl. 2	Bl. 3	Bl. 4	Bl. 5	Bl. 6	Bl. 7	Bl. 8	Bl. 9	Bl. 10	Bl. 11
0	90	78	72								
1	91	79	73								
2	92	79	74								
3	93	80	74								
4	94	81	75	65							
5	95	81	75	66							
6	96	82	76	66							
7	96	82	76	67							
8	97	83	77	67							
9	98	83	78	68							
10	99	84	78	69							
11	100	85	79	69							
12	101	85	79	70							
13	102	86	80	70							
14	103	86	80	71							
15	103	87	81	71							
16	104	88	82	72							
17	105	88	82	73							
18	106	89	83	73							
19	107	89	83	74							
20	108	90	84	74							
21	109	90	84	75							
22	110	91	85	76							

23	111	92	86	76							
24	111	92	86	77							
25	112	93	87	77	66						
26	113	93	87	78	66						
27	114	94	88	78	67						
28	115	94	88	79	68		65				
29	116	95	89	80	69		66				
30	117	96	90	80	70		67				
31	118	96	90	81	70		68				
32	118	97	91	81	71		69				
33	119	97	91	82	72		70				
34	120	98	92	82	73		71				
35	121	98	92	83	74		72				
36	122	99	93	84	74		73				
37	123	100	93	84	75		74				
38	124	100	94	85	76		75				
39	125	101	95	85	77		75				
40	126	101	95	86	78		76	65			
41	126	102	96	86	78		77	66			
42	127	102	96	87	79		78	67			
43	128	103	97	88	80		79	68			
44	129	104	97	88	81		80	69			
45	130	104	98	89	82		81	69			
46	131	105	99	89	82	66	82	70			
47	132	105	99	90	83	66	83	71			

48	133	106	100	90	84	67	84	72			
49	133	106	100	91	85	68	85	73			
50	134	107	101	92	86	69	86	73			
51	135	108	101	92	86	70	87	74			
52	136	108	102	93	87	71	88	75			
53	137	109	103	93	88	72	89	76			
54	138	109	103	94	89	73	90	77	66		
55	139	110	104	94	90	74	90	77	67		
56	140	110	104	95	90	75	91	78	68		
57	141	111	105	96	91	76	92	79	68		
58	141	112	105	96	92	77	93	80	69		
59	142	112	106	97	93	78	94	81	70		
60	143	113	107	97	94	79	95	82	71		
61	144	113	107	98	94	80	96	82	72		
62	145	114	108	99	95	81	97	83	73		
63		114	108	99	96	82	98	84	74		
64		115	109	100	97	83	99	85	75		
65		116	109	100	98	84	100	86	76		
66		116	110	101	98	85	101	86	77		
67		117	111	101	99	86	102	87	78		
68		117	111	102	100	87	103	88	78		
69		118	112	103	101	88	104	89	79		
70		119	112	103	102	89	104	90	80		
71		119	113	104	102	90	105	90	81		
72		120	113	104	103	91	106	91	82		

73		120	114	105	104	92	107	92	83		
74		121	115	105	105	93	108	93	84		
75		121	115	106	105	94	109	94	85		
76		122	116	107	106	95	110	94	86		
77		123	116	107	107	95	111	95	87		
78		123	117	108	108	96	112	96	87		
79		124	117	108	109	97	113	97	88		
80		124	118	109	109	98	114	98	89		
81		125	119	109	110	99	115	98	90		
82		125	119	110	111	100	116	99	91		
83		126	120	111	112	101	117	100	92		
84		127	120	111	113	102	118	101	93		
85		127	121	112	113	103	119	102	94		
86		128	121	112	114	104	119	102	95		
87		128	122	113	115	105	120	103	96		
88		129	123	113	116	106	121	104	97		
89		129	123	114	117	107	122	105	97		
90		130	124	115	117	108	123	106	98		
91		131	124	115	118	109	124	106	99	70	68
92		131	125	116	119	110	125	107	100	75	73
93		132	125	116	120	111	126	108	101	81	78
94		132	126	117	121	112	127	109	102	86	84
95		133	127	117	121	113	128	110	103	92	89
96		133	127	118	122	114	129	111	104	97	94
97		134	128	119	123	115	130	111	105	103	99

98		135	128	119	124	116	131	112	106	108	104
99		135	129	120	125	117	132	113	107	114	110
100		136	129	120	125	118	133	114	107	119	115
101		136	130	121	126	119	134	115	108	125	120
102		137	131	122	127	120	134	115	109	130	125
103		137	131	122	128	121	135	116	110	136	131
104		138	132	123	129	122	136	117	111	141	136

D.S. Mae llai o amrediad yn nata blynyddoedd 10 ac 11. Oherwydd hynny, nid oes modd gwahaniaethu ar sail blwyddyn ysgol ac oedran.

Awgrymir bod ymarferwyr yn ystyried unrhyw sgôr safonedig dros 85 yn yr amrediad normal.

Atodiad 3: Sgorau safonol fesul oedran a blwyddyn ysgol.

Sgôr	Blwyddyn 1		Blwyddyn 2		Blwyddyn 3		Blwyddyn 4		Blwyddyn 5		Blwyddyn 6		Blwyddyn 7		Blwyddyn 8		Blwyddyn 9	
	5	6	6	7	7	8	8	9	9	10	10	11	11	12	12	13	13	14
0	90	90	78	78	74	68	66											
1	91	91	79	79	74	69	66											
2	92	92	79	79	75	69	67											
3	93	93	80	80	75	70	67											
4	94	94	81	80	76	70	68											
5	96	94	81	81	77	71	68											
6	97	95	82	82	77	71	69											
7	98	96	83	82	78	72	70											
8	99	97	83	83	78	72	70	65										
9	100	98	84	83	79	73	71	66										
10	102	98	85	84	80	74	71	66										
11	103	99	85	84	80	74	72	67										
12	104	100	86	85	81	75	72	68										
13	105	101	87	85	82	75	73	68										
14	106	102	87	86	82	76	73	69										
15	107	102	88	87	83	76	74	69										
16	109	103	89	87	83	77	74	70										
17	110	104	89	88	84	77	75	71										
18	111	105	90	88	85	78	76	71										
19	112	106	91	89	85	79	76	72										
20	113	106	91	89	86	79	77	72										
21	115	107	92	90	87	80	77	73										

22	116	108	93	90	87	80	78	74										
23	117	109	93	91	88	81	78	74	66									
24	118	110	94	91	88	81	79	75	67									
25	119	110	95	92	89	82	79	75	67									
26	121	111	95	93	90	82	80	76	68				66					
27	122	112	96	93	90	83	80	77	69				67					
28	123	113	96	94	91	83	81	77	70				68					
29	124	114	97	94	91	84	81	78	71				69					
30	125	114	98	95	92	85	82	78	72				69					
31	126	115	98	95	93	85	83	79	73				70	65				
32	128	116	99	96	93	86	83	80	74	66			71	66				
33	129	117	100	96	94	86	84	80	75	66			72	67				
34	130	118	100	97	95	87	84	81	76	67			73	68				
35	131	118	101	97	95	87	85	81	77	68			74	69				
36	132	119	102	98	96	88	85	82	77	69			75	70				
37	134	120	102	99	96	88	86	83	78	70			76	71				
38	135	121	103	99	97	89	86	83	79	70			77	72				
39	136	122	104	100	98	90	87	84	80	71			78	73		65		
40	137	123	104	100	98	90	87	84	81	72			79	74	65	66		
41	138	123	105	101	99	91	88	85	82	73		65	80	75	66	67		
42	140	124	106	101	99	91	89	86	83	74		66	80	76	67	67		
43	141	125	106	102	100	92	89	86	84	74		67	81	77	68	68		
44	142	126	107	102	101	92	90	87	85	75		68	82	78	68	69		
45	143	127	108	103	101	93	90	87	86	76		69	83	79	69	70		
46	144	127	108	103	102	93	91	88	87	77		70	84	80	70	71		

47		128	109	104	103	94	91	89	87	78		71	85	81	71	71		
48		129	110	105	103	94	92	89	88	78		71	86	82	72	72	66	
49		130	110	105	104	95	92	90	89	79		72	87	83	73	73	66	
50		131	111	106	104	96	93	90	90	80		73	88	84	73	74	67	
51		131	112	106	105	96	93	91	91	81		74	89	84	74	75	68	
52		132	112	107	106	97	94	92	92	82	66	75	90	85	75	75	69	
53		133	113	107	106	97	94	92	93	82	67	76	91	86	76	76	70	
54		134	114	108	107	98	95	93	94	83	68	77	91	87	77	77	70	
55		135	114	108	108	98	96	93	95	84	69	78	92	88	77	78	71	
56		135	115	109	108	99	96	94	96	85	70	79	93	89	78	79	72	
57		136	116	110	109	99	97	95	97	86	71	79	94	90	79	79	73	
58		137	116	110	109	100	97	95	97	86	72	80	95	91	80	80	74	
59		138	117	111	110	100	98	96	98	87	73	81	96	92	81	81	75	65
60		139	118	111	111	101	98	97	99	88	74	82	97	93	81	82	75	66
61		139	118	112	111	102	99	97	100	89	75	83	98	94	82	83	76	67
62		140	119	112	112	102	99	98	101	90	77	84	99	95	83	83	77	68
63		141	120	113	112	103	100	98	102	90	78	85	100	96	84	84	78	69
64		142	120	113	113	103	100	99	103	91	79	86	101	97	85	85	79	70
65		143	121	114	114	104	101	100	104	92	80	87	102	98	85	86	80	71
66		143	122	114	114	104	102	100	105	93	81	87	102	99	86	87	80	72
67		144	122	115	115	105	102	101	106	94	82	88	103	100	87	87	81	73
68			123	116	116	105	103	101	107	95	83	89	104	101	88	88	82	74
69			123	116	116	106	103	102	107	95	84	90	105	102	89	89	83	75
70			124	117	117	107	104	103	108	96	85	91	106	103	89	90	84	76
71			125	117	117	107	104	103	109	97	86	92	107	104	90	91	84	77

72			125	118	118	108	105	104	110	98	87	93	108	105	91	91	85	78
73			126	118	119	108	105	104	111	99	88	94	109	106	92	92	86	79
74			127	119	119	109	106	105	112	99	90	95	110	107	93	93	87	80
75			127	119	120	109	106	106	113	100	91	95	111	108	93	94	88	81
76			128	120	121	110	107	106	114	101	92	96	112	109	94	95	89	82
77			129	120	121	110	108	107	115	102	93	97	112	110	95	95	89	83
78			129	121	122	111	108	107	116	103	94	98	113	110	96	96	90	84
79			130	122	122	111	109	108	117	103	95	99	114	111	97	97	91	85
80			131	122	123	112	109	109	117	104	96	100	115	112	97	98	92	86
81			131	123	124	113	110	109	118	105	97	101	116	113	98	99	93	87
82			132	123	124	113	110	110	119	106	98	102	117	114	99	99	94	88
83			133	124	125	114	111	110	120	107	99	103	118	115	100	100	94	89
84			133	124	125	114	111	111	121	107	100	104	119	116	101	101	95	90
85			134	125	126	115	112	112	122	108	101	104	120	117	101	102	96	91
86			135	125	127	115	112	112	123	109	103	105	121	118	102	103	97	92
87			135	126	127	116	113	113	124	110	104	106	122	119	103	103	98	93
88			136	127	128	116	113	113	125	111	105	107	123	120	104	104	99	94
89			137	127	129	117	114	114	126	111	106	108	123	121	105	105	99	95
90			137	128	129	118	115	115	127	112	107	109	124	122	105	106	100	96
91			138	128	130	118	115	115	127	113	108	110	125	123	106	107	101	97
92			139	129	130	119	116	116	128	114	109	111	126	124	107	107	102	98
93			139	129	131	119	116	116	129	115	110	112	127	125	108	108	103	99
94			140	130	132	120	117	117	130	115	111	112	128	126	109	109	103	100
95			141	130	132	120	117	118	131	116	112	113	129	127	110	110	104	101
96			141	131	133	121	118	118	132	117	113	114	130	128	110	111	105	102

97			142	131	134	121	118	119	133	118	114	115	131	129	111	111	106	103
98			143	132	134	122	119	119	134	119	116	116	132	130	112	112	107	104
99			143	133	135	122	119	120	135	119	117	117	133	131	113	113	108	105
100			144	133	135	123	120	121	136	120	118	118	134	132	114	114	108	106
101			145	134	136	124	121	121	136	121	119	119	134	133	114	115	109	107
102				134	137	124	121	122	137	122	120	120	135	134	115	115	110	108
103				135	137	125	122	122	138	123	121	120	136	135	116	116	111	109
104				135	138	125	122	123	139	124	122	121	137	136	117	117	112	110

Atodiad 4: Sgorau safonedig fesul blwyddyn ysgol ac iaith yr aelwyd.

Sgôr	Blwyddyn 1		Blwyddyn 2		Blwyddyn 3		Blwyddyn 4	
	Cymraeg	Arall	Cymraeg	Arall	Cymraeg	Arall	Cymraeg	Arall
0	73	90		79		72		68
1	74	92		80		73		68
2	74	93		81		73		69
3	75	94		81		74		69
4	76	95		82		75		70
5	76	97		82		75		70
6	77	98		83		76		71
7	77	99		84		77		72
8	78	101		84		77		72
9	79	102		85		78		73
10	79	103		85		79		73
11	80	105		86		80		74
12	80	106		87		80		74
13	81	107		87		81		75
14	82	108		88		82		75
15	82	110		88		82		76
16	83	111		89		83		77
17	83	112		90		84		77
18	84	114		90		84		78
19	85	115		91		85		78
20	85	116		91		86		79
21	86	118		92		86		79

22	86	119		92		87		80
23	87	120		93		88		80
24	88	121		94		88		81
25	88	123	65	94		89		82
26	89	124	66	95		90		82
27	89	125	67	95		90		83
28	90	127	68	96		91		83
29	91	128	69	97		92		84
30	91	129	70	97		92		84
31	92	131	70	98		93	65	85
32	93	132	71	98		94	66	85
33	93	133	72	99		94	67	86
34	94	134	73	100		95	68	87
35	94	136	74	100		96	68	87
36	95	137	75	101		96	69	88
37	96	138	76	101		97	70	88
38	96	140	77	102		98	71	89
39	97	141	77	103		98	71	89
40	97	142	78	103		99	72	90
41	98	144	79	104		100	73	90
42	99	145	80	104		100	74	91
43	99		81	105		101	74	91
44	100		82	106		102	75	92
45	100		83	106		102	76	93
46	101		84	107		103	77	93

47	102		84	107		104	78	94
48	102		85	108		104	78	94
49	103		86	109		105	79	95
50	103		87	109		106	80	95
51	104		88	110	66	106	81	96
52	105		89	110	67	107	81	96
53	105		90	111	68	108	82	97
54	106		91	111	69	108	83	98
55	106		91	112	70	109	84	98
56	107		92	113	71	110	84	99
57	108		93	113	72	110	85	99
58	108		94	114	73	111	86	100
59	109		95	114	74	112	87	100
60	109		96	115	75	112	88	101
61	110		97	116	77	113	88	101
62	111		98	116	78	114	89	102
63	111		98	117	79	114	90	103
64	112		99	117	80	115	91	103
65	112		100	118	81	116	91	104
66	113		101	119	82	116	92	104
67	114		102	119	83	117	93	105
68	114		103	120	84	118	94	105
69	115		104	120	85	118	94	106
70	115		105	121	86	119	95	106
71	116		105	122	87	120	96	107

72	117		106	122	88	120	97	108
73	117		107	123	89	121	98	108
74	118		108	123	90	122	98	109
75	118		109	124	91	122	99	109
76	119		110	125	92	123	100	110
77	120		111	125	93	124	101	110
78	120		112	126	94	124	101	111
79	121		112	126	95	125	102	111
80	121		113	127	96	126	103	112
81	122		114	128	97	126	104	112
82	123		115	128	99	127	104	113
83	123		116	129	100	128	105	114
84	124		117	129	101	128	106	114
85	124		118	130	102	129	107	115
86	125		118	131	103	130	108	115
87	126		119	131	104	130	108	116
88	126		120	132	105	131	109	116
89	127		121	132	106	132	110	117
90	127		122	133	107	132	111	117
91	128		123	133	108	133	111	118
92	129		124	134	109	134	112	119
93	129		125	135	110	134	113	119
94	130		125	135	111	135	114	120
95	131		126	136	112	136	114	120
96	131		127	136	113	136	115	121

97	132		128	137	114	137	116	121
98	132		129	138	115	138	117	122
99	133		130	138	116	138	118	122
100	134		131	139	117	139	118	123
101	134		132	139	118	140	119	124
102	135		132	140	119	140	120	124
103	135		133	141	121	141	121	125
104	136		134	141	122	142	121	125

Ffurflen A

1. Dyma afal.
2. Mae lemon yn felyn.
3. Mae hi’n hoffi moron.
4. Does dim cathod yn y sw.
5. Sali sy’n byw yn y tŷ mawr.
6. Torrwch y papur gyda siswrn.
7. Pan fydd y tywydd yn braf, bydd hi’n amser chwarae.
8. Dyma’r plant sydd wedi gwylio’r teledu.
9. Coch ydy lliw’r paent sydd ei angen i addurno’r ystafell ddosbarth.
10. Pan ddaeth yr actores enwog i’r ysgol, roedd pawb yn gwenu o glust i glust drwy’r dydd.

11. Pe na bai'r arbenigwr dawnus wedi sylwi bod brech yr ieir ar sawl un ohonyn nhw, byddai'r sefyllfa wedi gwaethygu.

12. Teimlad pleserus oedd hiraethu am ei phlentyndod yng Nghaerffili a chafodd ei hatgoffa o'r holl gyfnodau hapus.

13. Brasgamodd y cyflwynydd teledu yn fwriadus tuag at ei gerbyd er mwyn gadael mewn da bryd.

14. Daeth tîm rhyngwladol o ymchwilwyr i'r casgliad amlwg fod canfyddiadau'r gwaith yn annealladwy.

15. Lluniwyd y cyfryngau cymdeithasol gan fyfyrwyr llewyrchus a feithrinodd eu sgiliau dros nifer o flynyddoedd.

16. Fe arbrofodd gwyddonwyr â gwahanol ddulliau o atal ergydion difrifol i'r pen yn ystod gemau rygbi.

17. Dywedir mai gorfodi chwaraewyr i wisgo penwisg amddiffynnol wrth chwarae a fyddai'n lleihau'r peryglon yn sylweddol.

Ffurflen B

1. Dyna oren.

2. Mae Cyw yn fach.

3. Mae hi’n blasu bwyd.

4. Does dim pysgod yn y môr.

5. Magi sy’n gwisgo crys gwyrdd.

6. Eisteddwch ar y mat gyda llyfr.

7. Pan fydd y gwanwyn yn dod, byddwn ni ar wyliau.

8. Dyma’r plant sydd wedi ennill y rygbi heddiw.

9. Blasus iawn ydy’r bwyd sy’n cael ei goginio yn y caffi moethus.

10. Pan welodd y gantores ddisglair y gynulleidfa fawr, roedd hi wrth ei bodd drwy’r nos.

11. Pe ysgrifennem ni lythyr parchus at y cyfarwyddwr, byddai'n rhoi'r cyfle inni fod yn rhan o'r gynulleidfa.

12. Teithiau mewn hofrennydd oedd yn denu twristiaid anturus i Langollen ond cawson nhw eu canslo.

13. Gwrandawodd y nyrs yn amyneddgar wrth i'r claf esbonio sut yr anafodd ei goes.

14. Daeth yn fwyfwy amlwg ar ôl y refferendwm y byddai codi trethi'n annerbyniol ac yn dangos esgeulustod.

15. Cynhaliwyd sesiynau byw dros blatfform Instagram, sy'n ffordd arloesol o ddarlledu diweddariadau am eich bywyd.

16. Fe sbardunodd newidiadau trawiadol i hinsawdd y ddaear yn y blynyddoedd diwethaf orymdeithiau brwd.

17. Dylid ailystyried ein harferion er mwyn lleihau effaith llygredd ynghyd â newid i ddulliau gwyrddion o gynhyrchu egni.

Taflen Cofnodi Canlyniadau (Unigolion)

Ysgol	
Blwyddyn	
Enw'r Ymarferwr	
Enw'r Disgbyl	
Iaith (neu ieithoedd) ar yr aelwyd • Cymraeg (C) • Saesneg (S) • Cymraeg a Saesneg (CS) • Arall (A)	
Rhywedd • Merch (M) • Bachgen (B) • Arall (A) • Ni roddwyd yr wybodaeth (NA)	
Dyddiad geni	
Dyddiad prawf 1	
Sgôr Ffurflen A	
Dyddiad prawf 2	
Sgôr Ffurflen B	

Ffurflen A	**Sgôr (Rhif y gair a asesir** *D.S. Geiriau mewn print trwm a asesir*)
1. Dyma afal.	1 / 2
2. Mae lemon yn felyn.	3 / 4 / 5 / 6
3. Mae **hi**’n **hoffi moron**.	7 / 8 / 9
4. Does dim cathod yn **y sw.**	10 / 11 / 12 / 13 / 14
5. Sali **sy**’n **byw** yn y **tŷ mawr**.	15 / 16 / 17 / 18
6. **Torrwch** y **papur gyda siswrn**.	19 / 20 / 21 / 22
7. **Pan fydd** y **tywydd** yn **braf**, **bydd** hi’n **amser chwarae**.	23 / 24 / 25 / 26 / 27 / 28 / 29
8. **Dyma’r plant sydd wedi gwylio**’r **teledu**	30* / 31 / 32 / 33 / 34 / 35 * Dyma’r = un gair
9. **Coch ydy lliw**’r **paent** sydd **ei angen** i **addurno**’r **ystafell ddosbarth**.	36 / 37 / 38 / 39 / 40 / 41 / 42 / 43 / 44
10. Pan **ddaeth** yr **actores enwog** i’r ysgol, **roedd** pawb yn **gwenu** o **glust** i glust **drwy**’r **dydd**.	45 / 46 / 47 / 48 / 49 / 50 / 51 / 52
11. **Pe** na bai’r **arbenigwr dawnus** wedi **sylwi** bod **brech yr ieir** ar **sawl** un **ohonyn** nhw, byddai’r **sefyllfa** wedi **gwaethygu.**	53 / 54 / 55 / 56 / 57* / 58 / 59 / 60 / 61 *Brech yr ieir = un gair
12. **Teimlad pleserus** oedd **hiraethu** am ei **phlentyndod** yng **Nghaerffili** a **chafodd** ei **hatgoffa** o’r holl **gyfnodau** hapus.	62 / 63 / 64 / 65 / 66 / 67 / 68 / 69
13. **Brasgamodd** y **cyflwynydd teledu** yn **fwriadus** tuag at ei **gerbyd** er mwyn **gadael** mewn da **bryd**.	70 / 71 / 72 / 73 / 74 / 75 / 76

14. Daeth tîm **rhyngwladol** o **ymchwilwyr** i'r **casgliad amlwg** fod **canfyddiadau**'r gwaith yn **annealladwy**.	77 / 78 / 79 / 80 / 81 / 82
15. **Lluniwyd** y **cyfryngau cymdeithasol** gan **fyfyrwyr llewyrchus** a **feithrinodd** eu **sgiliau** dros nifer o **flynyddoedd**.	83 / 84 / 85 / 86 / 87 / 88 / 89 / 90
16. Fe **arbrofodd gwyddonwyr** â **gwahanol ddulliau** o atal **ergydion difrifol** i'r pen yn ystod gemau rygbi.	90 / 91 / 92 / 93 / 94 / 95 / 96
17. **Dywedir** mai **gorfodi chwaraewyr** i wisgo **penwisg amddiffynnol** wrth chwarae a fyddai'n **lleihau**'r **peryglon** yn **sylweddol**.	97 / 98 / 99 / 100 / 101 / 102 / 103 / 104
Sgôr	

Ffurflen B	**Sgôr (Rhif y gair a asesir** *D.S. Geiriau mewn print trwm a asesir*)
1. **Dyna oren.**	1 / 2
2. **Mae Cyw yn fach.**	3 / 4 / 5 / 6
3. Mae **hi**'n **blasu bwyd.**	7 / 8 / 9
4. **Does dim pysgod** yn **y môr**.	10 / 11 / 12 / 13 / 14
5. Magi **sy**'n **gwisgo crys gwyrdd.**	15 / 16 / 17 / 18
6. **Eisteddwch** ar y **mat gyda llyfr**.	19 / 20 / 21 / 22
7. **Pan fydd** y **gwanwyn** yn **dod**, **byddwn** ni ar **wyliau**.	23 / 24 / 25 / 26 / 27 / 28
8. **Dyma'r plant sydd wedi ennill** y **rygbi heddiw**.	29* / 30 / 31 / 32 / 33 / 34 / 35 * Dyma'r = un gair
9. **Blasus iawn ydy**'r **bwyd** sy'n **cael ei goginio** yn y **caffi moethus**.	36 / 37 / 38 / 39 / 40 / 41 / 42 / 43 / 44
10. Pan **welodd** y **gantores ddisglair** y **gynulleidfa fawr**, **roedd** hi **wrth** ei **bodd drwy**'r **nos**.	45 / 46 / 47 / 48 / 49 / 50 / 51 / 52 / 53 / 54
11. **Pe ysgrifennem** ni **lythyr parchus** at y **cyfarwyddwr**, byddai'n rhoi'r **cyfle** inni fod yn rhan o'r **gynulleidfa.**	55 / 56 / 57 / 58 / 59 / 60 / 61
12. **Teithiau** mewn **hofrennydd** oedd yn **denu twristiaid anturus** i **Langollen** ond **cawson** nhw eu **canslo**.	62 / 63 / 64 / 65 / 66 / 67 / 68 / 69
13. **Gwrandawodd** y **nyrs** yn **amyneddgar** wrth i'r **claf esbonio** sut yr **anafodd** ei **goes**.	70 / 71 / 72 / 73 / 74 / 75 / 76

14. Daeth yn **fwyfwy amlwg** ar ôl y **refferendwm** y byddai codi **trethi**’n **annerbyniol** ac yn dangos **esgeulustod**.	77 / 78 / 79 / 80 / 81 / 82
15. **Cynhaliwyd sesiynau** byw dros **blatfform** Instagram, sy’n **ffordd arloesol** o **ddarlledu diweddariadau** am eich **bywyd**.	83 / 84 / 85 / 86 / 87 / 88 / 89 / 90
16. Fe **sbardunodd newidiadau trawiadol** i **hinsawdd** y ddaear yn y **blynyddoedd** diwethaf **orymdeithiau** brwd.	90 / 91 / 92 / 93 / 94 / 95 / 96
17. **Dylid ailystyried** ein **harferion** er mwyn **lleihau** effaith **llygredd** ynghyd â newid i **ddulliau gwyrddion** o **gynhyrchu** egni.	97 / 98 / 99 / 100 / 101 / 102 / 103 / 104
Sgôr	

Consortiwm Canolbarth y De
Central South Consortium

Gwasanaeth Addysg ar y Cyd
Joint Education Service

@CSC_Siarter

Grymuso ysgolion i wella deilliannau i bob dysgwr

Empowering schools to improve outcomes for all learners